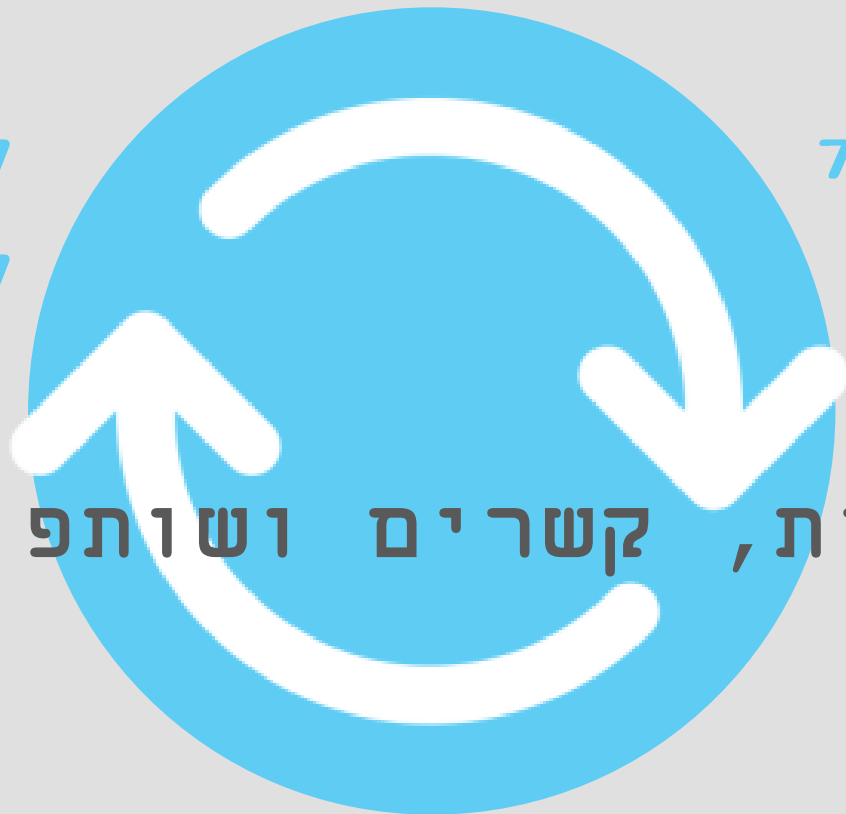

הרשויות
המקומיות

כפרי הנוער
והפנימיות

זיקות, קשרים ושותפויות

מסמך צומח
- יוני 2015 -

קהילתי

פיסי

חינוכי
- טיפולי

עסקי
ויזמי

?...

12..... תחומי יסוד לשותפויות

13..... התרחשויות קהילתיות

18..... פיסי

22..... חינוכי-טיפולי

27..... עסקי ויזמי

32..... לסיכום

3..... פותחים

4..... כיצד משתמשים במסמך?

5..... למה שותפויות חשובות?

6..... שותפויות עם רשויות מקומיות – ייחודיות

8..... תנאים לשותפות כהליך מתמשך וצומח

9..... מתיאוריה לעשייה – אבני דרך ליישום

11..... נראות, שיווק ותדמית

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?...?

מסמך זה מיועד לשמש כזרז, מנוע, לגרות את העוסקים במלאכה להיכנס למהלך, להתחיל, ליצור הזדמנויות ולעורר תהליכים. כל אחד בהתאם לצרכיו, מקומו, סביבתו ותפיסת עולמו. ולכן, אין מדובר במדריך המכיל 'מרשמים', אלא במסמך 'פותח ראש', המספק תובנות ובו זמנית דוגמאות – הכל כבסיס וחומר גלם בידי המנהלים והעוסקים בתהליכים, לבחון, להתאים ולקדם.

המסמך הוא מסמך **מקוון, מקושר**, לא מחייב קריאה רציפה, מאפשר לקפוץ מפרק לפרק, ובעיקר – לקישורים מחוץ למסמך (דוגמאות מעוררות השראה מהארץ והעולם).

והכי חשוב – יש פה **מקום להוסיף, לעדכן ולשלב דוגמאות מהשטח**. שכן השטח בסופו של דבר קובע מה מתאים ומה לא נכון לעשות, האם הדוגמה הזו, שמתאימה במקום אחד מתאימה גם לך? או שמא אצלי היא תעבוד אחרת? חשוב לראות את המסמך כמסמך 'ויקיפדי' ההולך ומתעדכן.

אנו מאמינים בשותפויות – זה שם המשחק היום. מי שמסתגר ונותר בד' אמותיו, לא יוכל להצליח, להוביל, ליזום ולהתחדש. שותפות בין כפרי הנוער והפנימיות לבין הרשויות המקומיות הן שותפויות מתבקשות, מובנות וייחודיות. המסמך מיועד לגרות ולסקרן – דרך תובנות, דוגמאות, סוגיות מעוררות חשיבה. ומכאן – קידומן הוא בידינו...

מסמך זה הינו יוזמה של **הפורום המרכזי לכפרי הנוער והפנימיות בישראל** ומיועד להניח תשתית לקידום שותפויות ויחסי גומלין בין הרשויות המקומיות לבין כפרי הנוער והפנימיות הנמצאים בתחומן. כפרי הנוער והפנימיות פרוסים בכל רחבי הארץ, הם **מגוונים** ושונים האחד מהשני, וממוקמים במגוון רחב של רשויות מקומיות: כפריות, עירוניות, גדולות, קטנות, חלשות וחזקות, במרכז ובפריפריה... למרות המגוון, השונות והמנעד הרחב, קיים דמיון רב בנוגע לערוץ הקשר עם הרשויות המקומיות – הוא כמעט ואינו קיים, למעט קשרים נקודתיים, אישיים, מקריים.

דפוסי הניהול העדכניים והמציאות המשתנה מחייבים לפעול על בסיס פתיחות, יצירת זיקות ויחסי גומלין ופיתוח יוזמות – בכדי לממש את מגוון ההזדמנויות ולהתחדש באופן מתמיד. לא מדובר ב'עוד פרויקט' אלא בתפיסה המכירה בחשיבות עבודה משותפת, רשתית, המייצרת סביבת חינוך, קהילה וחברה פתוחה ומזמינה. יש בכך משום הזדמנות עבור כל הצדדים. ניהול שותפויות מחייב הכרה בחשיבותן ובעיקר – הטמעתן כחלק מניהול שוטף, איכותי ועדכני.

כיצד לנווט במסמך?

המסמך שלפניך בנוי באופן אינטראקטיבי, המאפשר לעיין בתוכן באמצעות קישורים, ה'מקפיצים' ישר לעמוד המבוקש.

בצד שמאל של המסמך, מופיע באופן קבוע סרגל התמצאות – לחיצה על אחד האייקונים תוביל ישירות לנושא המבוקש.

בכל שלב ניתן **לחזור לשקופית הקודמת** על ידי לחיצה על לחצן זה - המופיע בראש העמוד.

בעמודי התוכן השונים משובצות **דוגמאות מעוררות השראה** בנושאים השונים. דוגמאות אלה מלוות בקישורים לקריאה מורחבת. מסיבה זו מומלץ לעיין במסמך 'on-line' (במחשב המחובר לרשת האינטרנט).

המסמך מיועד להיות **מסמך צומח ומתעדכן** – מאגר של ידע ורעיונות המתגבש ומתעצם בזכות העבודה של כולנו. בסוף כל נושא, מופיע עמוד עם הכותרת: 'ככה זה אצלנו'. עמוד זה מזמין אתכם לחשוב על דוגמאות, רעיונות והצעות לפעילות בנושא – מתוך הניסיון שלכם. אחת לתקופה תופץ גרסה מעודכנת של המסמך, וכך נוכל כולנו לקדם למידה משותפת ולהצלילי ביחד!

 כנסו לזה

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?...?

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

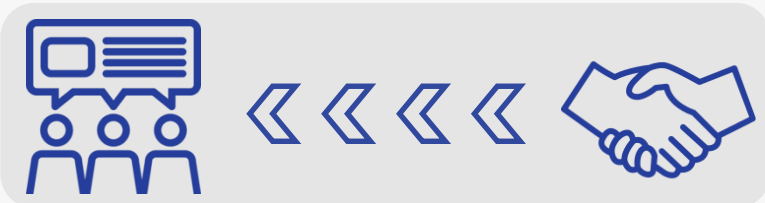
עסקי
ויזמי

?...?

מהו עומק השותפות המומלץ?

עומק השותפות יכול להתפתח מ**היכרות** מקצועית בין הגורמים (פגישות עדכון, התייעצות וכד'), דרך **פעילויות חד פעמיות ומתמשכות** (שימוש במתקנים, אירוח/ השתתפות בהתרחשויות קהילתיות וכד') ועד **שותפות אסטרטגית** המתבטאת בגיבוש תכניות עבודה משותפות ובפיתוח ממשקי עבודה מובנים.

שותפות בין הפנימייה או כפר הנוער לבין הרשות יכולה בהחלט להיות שותפות אמיתית וייחודית, התורמת ומקדמת את שני הצדדים ואף יוצרת **מהלכים סינרגטיים** בהם השלם שווה יותר מסכום חלקיו.

שותפויות הן **שם המשחק הניהולי** במציאות הנוכחית. הן מייצרות הזדמנויות, מרחיבות היצע, מאפשרות איגום משאבים ועוד.

השותפות מתבססת על הערך המוסף, הייחודיות ה'היצע המעניין' וה'אחר', אשר עשוי להוסיף לצד השני את מה שחסר לו. מבחינה זו שותפות הינה מהלך **המחדד ומעצים את הייחודיות וההתמחות** של כל צד ובו זמנית מניח תשתית לחיבור, זיקות, קשרים ויחסי גומלין ובכך מאפשר ליצור סינרגיה – חיבור שבו המנגינה המתקבלת מהשילוב הינה מעל ומעבר לנגינה של כל כלי בנפרד.

מהי שותפות?

לשותפות אין הגדרה אחת אלא רצף אינסופי של אפשרויות לקשרים, זיקות, חיבורים וכד'. מסיבה זו **עיצוב השותפות ומאפייניה מהווה בסיס ליצירתיות, ומאפשר התאמה לזמן, למקום, לנושא ולצדדים המעורבים.**

ההתאמה באה לידי ביטוי בעומק השותפות, ובתחומי התוכן העומדים בבסיסה ובדינמיקה של התפתחותה.

שותפויות עם רשויות מקומיות - מה מיוחד?

זהו שילוב נדיר של **שותפות מובנית** על בסיס מקום, תשתיות, תבנית נוף, וכד'. ובו זמנית – ממשק פורמאלי, סטטוטורי ומוכר המייצג את המקום ומחויב לו. ייחודיות זו מקבלת ביטוי בערך המוסף אשר יכול להתקבל עבור שני הצדדים מהשותפות.

מעבר לכל שותפות מוכרת, השותפות הפוטנציאלית בין פנימיות וכפרי נוער לבין הרשויות המקומיות נהנית מייחודיות הנגזרת משני היבטים מרכזיים המאפיינים את הקשר והזיקה בין שני גורמים אלה – הם **חולקים מרחב וממשל משותף**.

מהו הערך המוסף?

הכפר והפנימייה יכולים ליהנות מגורם ציבורי פורמאלי אשר ייצג את ענייניהם, יקדם החלטות לטובתם ועמיד לרשותם את ההיצע האזורי.

הרשות יכולה להפוך את הכפר והפנימייה ממקום וקהילה בלתי מוכרים ובלתי מקושרים, שאינם תורמים ולעיתים אף נתפסים כמפריעים ומנוכרים לסביבה ולקהילה – לנכס במובן הרחב של המונח: פיסי, קהילתי, ניהולי, תדמיתי-שיווקי, ובעיקר ערכי-חברתי.

כל אלה משקפים **סינרגיה** – הזדמנות לפתוח מרחבים הנוטים לסגירות והתכנסות, על בסיס WIN-WIN בין שכנים החולקים את אותו מרחב וממשל.

התובנה כי הפנימה וכפר הנוער יכולים להוות נכס לאזור ולקהילה משקפת מהפך בתפיסה השכיחה המאפיינת את הרשויות המקומיות. הובלת שינוי זה מהווה אתגר ערכי, מהותי ומרכזי לקידום הנושא.

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?...?

קהילתי

פיסי

חינוכי
- טיפולי

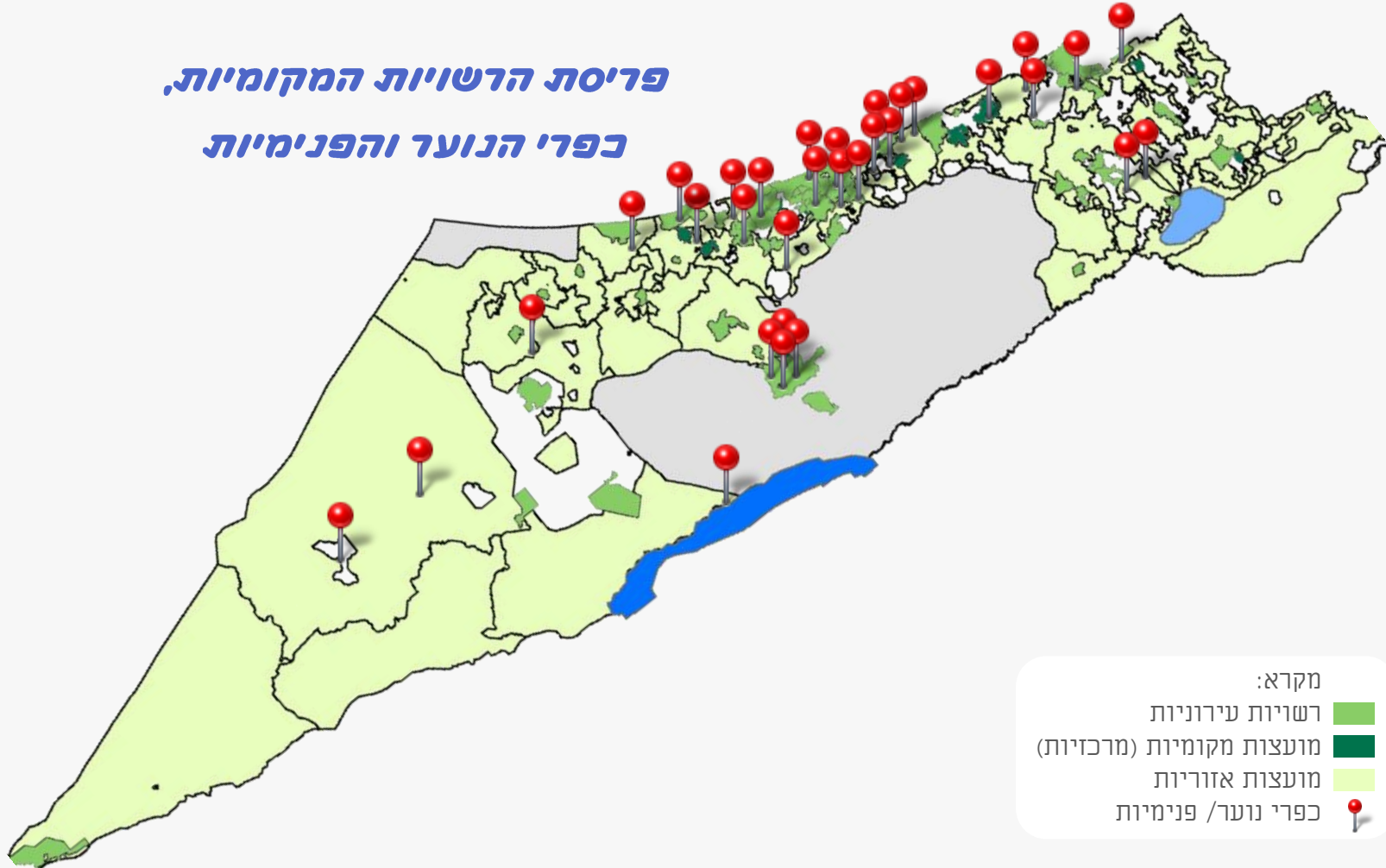
עסקי
ויזמי

?...?

פריסת הרשויות המקומיות,

כפרי הנוער והפנימיות

- מקרא:
- רשויות עירוניות
 - מועצות מקומיות (מרכזיות)
 - מועצות אזוריות
 - כפרי נוער/ פנימיות

שותפות כהליך מתמשך וצומח - בתנאי ש...

על רקע יחודיותה של השותפות בין הרשות המקומית לבין כפרי הנוער והפנימיית, מוצגים במסמך זה רעיונות ודוגמאות למהלכי שותפות על פי נושאים מרכזיים בהם עוסקים שני הצדדים, המשתלבים בתחומי עשייה מוכרים ובסיסיים.

בחירה בנושאים קרובים וידידותיים מקלה על 'פתיחת הדלת' והתנעת תהליכים משותפים, אשר תמיד יכולים להמשיך ולהתרחב בהתאם להצלחה ולסדר היום.

שותפות - תהליך ולא אירוע

שותפות היא מהלך מתמשך. במידה והתנעת התהליך תצליח ותוכיח כי אכן כולם יוצאים מרווחים מהעניין, הרי שהשותפות תלך ותתרחב, תגדל לתחומים נוספים, תיצור הזדמנויות חדשות ותהייה יצירתית, מסקרנת ואחרת...

על מנת שכל זה יקרה חשוב לזכור כמה **תנאי יסוד** להצלחת שלב ההתנעה:

צעדים בוני הכרות ואמון – פתיחת ערוץ קשר מקצועי באמצעות פגישות עדכון תקופתיות, הזמנה לפרוורים ומסגרות חשיבה והתייעצות וכד'.

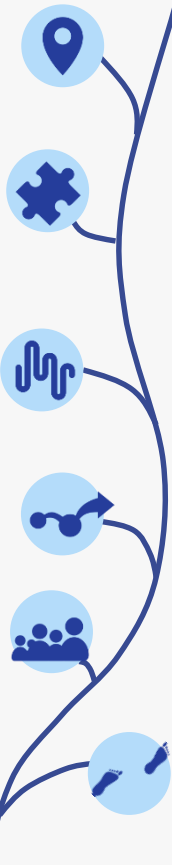
סיכויי הצלחה והתאמה לאורחות חיי המקום – בעיקר בתחילת הדרך, בחירה במהלכים בעלי סיכויי הצלחה גבוהים, המשקפים התאמה מרבית למשאבים השונים העומדים לרשות שני הצדדים.

פשוט זה שם המשחק המורכב – חשוב לשמור על מהלכים פשוטים ושימיים. מהלך שמתגלה כמורכב ובעייתי צריך להדליק 'נורה אדומה' ומומלץ לבחון אותו מחדש.

זמינות של משאבים – נכונות להשקיע זמן, חשיבה, מפגשים, סובלנות, נכונות לשמוע נקודות מבט אחרות וכד'...

מורידים את האגו לרגע – הוא יחזור במקום אחר, חדש ונכון (לא לדאוג...)

זה אנשים אבל גם ארגון – הרבה שותפויות הן בסופו של דבר פועל יוצא של בני אדם, בעלי התפקיד הספציפיים ואישיותם. בו זמנית חשוב לקדם גם במסגרת הארגון אקלים של ניהול המכיר בחשיבות הפתיחות, הזיקות ויחסי הגומלין, ולעודד מנהיגות ארגונית המטמיעה גישה זו כחלק מדפוסי הארגון וניהולו.

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?...?

1 עושים 'שעורי בית'

לפני כניסה לשותפות נדרשים כפר הנוער והפנימיה להוביל מהלך פנימי של הכנה, המחדד את הערך המוסף, הנכסים, היתרונות וההיצע שיש לכל אחד להציע לקראת השותפות המיועדת.

2 בודקים - מה לנו ולשותפיות?

הכפר והפנימיה נדרשים לשאול את עצמם האם עד היום נערכו שותפיות ברמה כזו או אחרת? מהו הניסיון המצטבר? האם קיים ידע בניהול שותפיות? האם הייתה הצלחה? נקודתית? מערכתית? כוללת? כל אלה מהווים נקודת מוצא באשר לניסיון ולידע המקצועי הקיים בארגון לעניין ניהול והובלת שותפיות.

3 מטרת השותפות - כחלק מהתפיסה הכוללת

חשוב להגדיר מטרות, יעדים עקרונית - כנגזר מתפיסת העולם, הערכים, החזון והמדיניות של כפר הנוער והפנימיה. הגדרת תפיסה מנחה לקראת התנעת השותפות הינה תנאי מרכזי להצלחה! מטרת השותפות אינה מנותקת מהתפיסה הכוללת - נהפוך הוא, היא צריכה להיות מוזנת ולהזין את מימושה.

4 אופי השותפות

הכפר והפנימיה נדרשים להגדיר את אופי השותפות עמה היו רוצים להתניע, להתחיל להתקדם. שותפות נקודתית, 'קטנה', שותפות צומחת, שותפות אסטרטגית וכד'. יש קשר בין אופי ועומק השותפות ודפוסי קידומה לבין התפיסה, המהות, הערכים ומטרות המהלך.

6 הזדמנות לשיח פנימי לקראת...

על כל אלה ועוד מומלץ מאוד לקיים דיון, שיח וחשיבה עם הצוות, וגם עם התלמידים והגורמים הרלבנטיים בתוך הכפר והפנימיה. עצם השיח יעלה רעיונות, יכניס אווירה של למידה, חשיבה, יצירתיות ופתיחות.

5 לומדים...

לקראת כניסה למהלך מומלץ מאד להכיר פרויקטים, ניסיונות ותהליכים של זיקות, קשרים ושותפיות בכפרי נוער ופנימיות אחרים, או בכלל בארגונים חברתיים. זה תמיד מאיר עיניים, מעניין ומלמד.

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?...?

מתיאוריה לעשייה - שאלות מנהות

מהם הצעדים הראשונים להתנעת השותפות?
לפניכם מספר שאלות מכוונות לבניית תהליך
העבודה לקראת שותפות

האם ניהולית
שותפויות
בעבר?

מה הניסיון
שצברתי?

מהו הערך
המוסף שאוכל
להביא
לשותפות?

מהי הרלבנטיות
לרשות
המקומית?

מהו עומק
השותפות
שהייתי רוצה
לקדם?

היכרות
שותפות
אדוקה
שותפות
רחבה

איך ננצל את
השותפות
בצורה
המיטבית?

במרחב משותף
עם הרשות
המקומית?

מינוף
השטח
המשותף

הרשות
המקומית
כגוף האחראי
עלי?

קבלת
החלטות

עוצמה
ציבורית

דעת
קהל

...

אילו משאבים
אני משקיע
להנעת תהליך
השותפות?

כסף

זמן

כוח
אדם

...

איך נקדם את
השותפות
לתהליך מתמשך
ולא עוד
פרויקט?

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?

בהמשך המסמך מספר רעיונות לשותפויות.
חשוב לזכור – יש להתאים ולהוביל רעיונות
אלו לצרכים והתהליכים המתאימים לכם!

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפול

עסקי
ויזמי

כפרי הנוער והפנימיות יקבלו הזדמנות להציג ולכלול את בני הנוער כחלק מהקהילה והאיכות הפדגוגית והחברתית השל המקום, כחלק ממרחב חברתי ייחודי.

כל אלה ועוד מספקים רוח, תדמית, **תשתית לאסטרטגיה שיווקית** עדכנית, אשר יכולה לעשות את ההבדל ולמתג את כל הצדדים המעורבים בעיני החברה הישראלית במקום חדש ובעל ערך מוסף.

רשויות רגישות חברתית הן 'מוצר מבוקש', כפי שפנימיות וכפרי נוער הפתוחים לקהילה, 'שוברים' את התדמית הסגורה והבלתי מזמינה.

איכויות חינוכיות לילדים ונוער הן תמיד **הזדמנות לפתיחת מעגלים חדשים**, להעצים נתינה הדדית וחוסן חברתי כולל.

במציאות העכשווית מתקיים חיפוש מתמיד אחר הזדמנויות לעשייה חברתית, מעורבות ורגישות לסביבה, לאדם ולתרבות. יחסי השותפות שיווצרו בהדרגה בין הרשות המקומית לבין כפר הנוער והפנימייה יאפשרו לכל אחד מן הצדדים **לגלות מחדש את השותף** ו'להשתמש' בו ובשותפות עמו כמקור לגאווה וכמרכיב איכותי בתדמית המקום ואופיו:

הרשות המקומית תקבל הזדמנות להוכיח כי יש בה רוח חברתית, רגישות, עשייה משותפת, אכפתיות וכד'. כפרי הנוער והפנימיות הנמצאים בתחומה ישנו את ערכם ממקומות נחבאים, נוכחים אך בלתי נראים, שאינם נחשבים מנהלתית כחלק מהאזור – **לנכסים** רשמיים, המשתלבים בנראות המקומית, ונכללים במסגרת מארג המוקדים הייחודיים של הרשות. שינוי זה ב**תפיסת הערך** הוא אחד התוצרים המשמעותיים של פיתוח השותפות.

תחומי יסוד לשותפויות - דוגמאות, מעוררי השראה, נקודות דינוק...

קהילתי

פיסי

חינוכי

- טיפולי

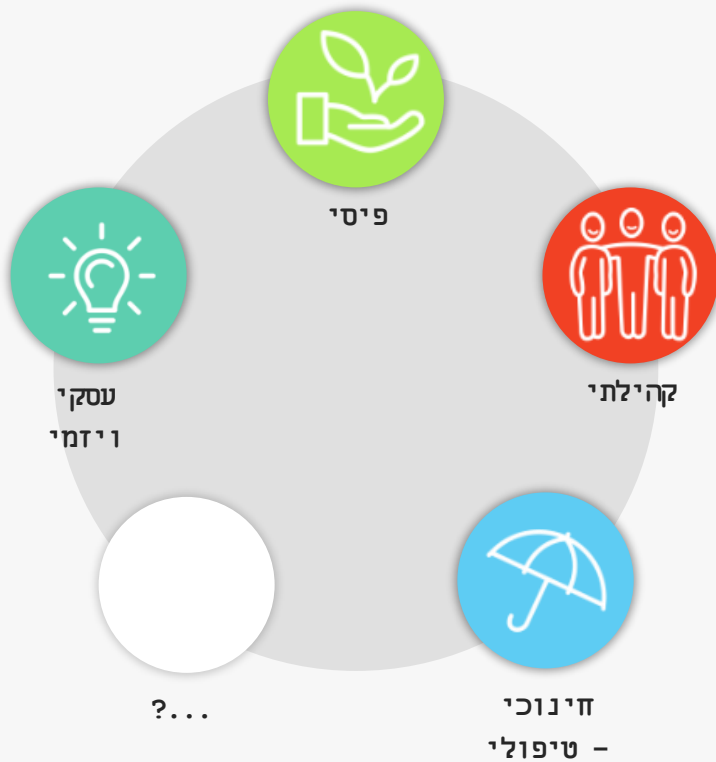

עסקי

ויזמי

?...

בחרנו בתחומי יסוד בהם עוסקת כל רשות מקומית ושעומדים בוודאי גם על סדר היום של כפרי הנוער והפנימיות. אלה נושאים **בסיסיים, נגישים, רלבנטיים** ותמיד טוב להתחיל איתם.

בכל נושא מוצגים רעיונות ודוגמאות המיועדים לשמש מקור השראה, וכמובן **מחייבים התאמה** לכל מקום, פנימייה, כפר נוער, מציאות משתנה וכד'.

בכל תחום ישנן אין סוף אפשרויות לפעילויות והתרחשויות אשר יכולות להתחיל באירוע קטן ופשוט ולצמוח למהלך אסטרטגי משותף. השמיים הם הגבול....

המסמך מציג 'טיזרים' במטרה לעורר מחשבה והשראה, ולכן בסוף כל חלק מוזמנים מנהלי כפרים ופנימיות להעביר דוגמאות אותן ניתן יהיה לשלב במסמך בהמשך.

זהו מסמך צומח, בסגנון הוויקיפדיה - אין לנו כל כוונה לכתוב את כל התורה - כנראה שהיא נמצאת בשטח... תפקיד מסמך זה הוא לגרות, לסקרן ולהתניע.

התרחשויות קהילתיות

תפיסה

התרחשויות קהילתיות הן למעשה **מפגשים חברתיים**, המאפשרים להעמיק את ההיכרות והקשר בין ילדי כפרי הנוער והפנימיות לבין תושבי הרשות בכלל והנוער באזור בפרט, במסגרת המאפשרת אווירה חיובית ופתוחה.

ההתרחשות הקהילתית נדרשת להיות **רלבנטית, עדכנית, מסקרנת** – ובעיקר משקפת את החיבור בין השותפים. כזו שכל אחד בנפרד לא יכול לבצע אלא רק על בסיס חיבור, זיקה ו'ביחד' באופן שמתאים לשני הצדדים, ומספק ערך מוסף – חוויה ייחודית.

צריך לזכור שהשותפות אינה אירוע אלא תהליך ולכן **הדרך היא העיקר**... חשוב לקדם פורום אשר יכין יחד את האירוע, ילמד את הנושא, יגדיר מטרות, דפוסי פעילות מתאימים, יערך, ישווק, יארגן וכד'.

לאחר האירוע חשוב לסכם, ללמוד איך היה, ואיך מתקדמים מכאן הלאה – האם הופכים אותו למסורת? יש פעילות המשכית? עלו משובים? תוצרים להמשך פעילות וכד'... כל אלה יסייעו להפוך את השותפות **מאירוע לתהליך מתמשך**.

דוגמא מהארץ ומהעולם...

תכנית אב לנוער - ראשון לציון תשתית לעבודה עם כל הנוער ברשות

כחלק מתוכנית ארצית של משרד החינוך "הנוער במרכז העניינים", הובילה העיר ראשון לציון בשנת 2007 מהלך עירוני במטרה להעלות את איכות חיי הנוער בעיר ולהעמיק את תרומת הנוער לצמיחתה של העיר, עיצובה, התפתחותה והעצמת הקהילה המקומית. מהלך זה התבסס על תיאום ואיגום משאבים בין מגוון המערכות המקומיות לטובת הנוער. התהליך נפתח במפגש שארט (charrette) - סדנת סיעור מוחות המיועדת לכנס כמה מאות משתתפים ממגוון תחומים רחב ומגוון להפנינג של חשיבה יצירתית המיועד להעלות את האתגרים המרכזיים ולהגדיר את הכיוונים אשר יהוו בסיס לתוכנית רב שנתית.

הכנת תכנית אב לנוער הינה מהלך חדשני המיועד להגדיר סל שירותים מתאים לנוער – כחלק מהתייחסות לצרכי כלל קהילות העיר. הנוער מהווה אתגר תכנוני מרוכב בכל עיר וישוב והכנת תכנית אב לנוער עם כל בני הנוער בישוב יכולה להוות הזדמנות נדירה לחדשנות, פיתוח היצע חדש ובעיקר מפגש בונה ומעשיר. לרב, בני הנוער בפנימיות אינם מהווים חלק מקהל היעד של תהליכי תכנון מסוג זה. יש כאן הזדמנות לשלב, לקשר ולהציע את הערך המוסף.

ד"ר. תכנית ופיתוח

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?...?

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?

פסל של מרטין קיזלשטיין בכניסה לאחוזה בית הכרם

'כתם ירוק' – התארגנות של התושבים למען הקמת פארק המסילה [קישור](#)

לתשומת לב...

אמנות - יותר ויותר מבוקשת במרחב הציבורי
אירועי אמנות הולכים והופכים למבוקשים בערים ובמועצות האזוריות. לא עוד אמן חיצוני המגיע ו'מבדר' את הציבור המקומי, אלא עשייה, יצירה, העצמת אמנות מקומית.

אירוע אמנות - כהזדמנות למצוינות עבור כולם
אירוע משותף בין ילדי הפנימיה לילדי האזור סביב יצירה משותפת מעמיד הזדמנות לשילוב, שותפות ו'ביחד' אשר תורמים ערך מוסף לכל אחד מהשותפים: ילדי הפנימיה כמהלך חינוכי ואף טיפולי - על בסיס פתיחת הזדמנות למצוינות, לילדי האזור - חשיפה למגוון אוכלוסיות והשתתפות ביצירה, והאזור - המשביח את המרחב הציבורי והיצע התרחשויות התרבות, הפנאי והאמנות. זהו מקור לגאווה ושייכות לכל השותפים.

חלק מרצף למידה, טיפול ויצירה

חשוב כי אירוע האמנות יהיה חלק מרצף ההתרחשויות בפנימייה ובאזור לאורך השנה. האירוע יסקר ולאחריו תתקיים הערכה והכנה לאירוע הבא. כך ניתן ליצור מסורת של אירוע תרבות שנתי ואולי אף 'שרשרת' של יצירות, אשר יתחילו להיבנות במרחב הציבורי ויישארו בו באופן קבוע.

אמנות רחוב צעירה - יוצרים ביחד!

קיום אירוע אמנות על בסיס יצירה משותפת בין ילדי הפנימיה/ כפר הנוער לבין ילדי העיר והאזור. האירוע ישתלב בלוח השנתי של אירועי התרבות, הפנאי והאמנות ברשות המקומית וייצר מסורת של אירוע אמנות חוצות: צילום, ציור, פיסול סביבתי, הקמת פינת אמנות רחוב וכד'. את התערוכה יכול לארח הכפר/ הפנימה או לחילופין, ניתן לשלב אותה במוזיאון, בכיכר, בשדרה או בכל אחד ממוקדי העיר והאזור המרכזיים והחשובים לעיני כל.

התרחשויות קהילתיות

מרכז הון חברתי צעיר

נוער מוביל התנדבות בראש חדש

מרכז פעילות ביוזמת הפנימייה/ כפר הנוער המיועד לעודד את כלל בני הנוער באזור ליזום ולהשתלב בעשייה קהילתית, חברתית, התנדבותית.

המרכז ישלב מספר מרכיבים: הכשרה, התאמה בין ביקוש לבין היצע, ניהול, הנחייה לביצוע ההתנדבות, מעקב, בקרה והערכה. על בסיס אלה יעסוק המרכז בהטמעת תפיסה עדכנית של התנדבות בקרב בני הנוער ובקהילה.

שילוב בני הנוער מהפנימייה עם בני הנוער מהאזור סביב נתינה ועשייה חברתית קהילתית מייצר משאב מזן חדש. מרכז נוער אקטיביסטי עדכני המעודד סינרגיה בין מגוון בני הנוער ובינם לבין כלל החברה.

לתשומת לב...

מהתנדבות למעורבות חברתית - המנוע לחוסן קהילתי וצמיחה ההתנדבות עברה מהפך מתפיסה אליטיסטית המעודדת את 'החזקים' בחברה לתת לנזקקים ולחלשים, לתפיסה חברתית קהילתית המדגישה את חשיבות האקטיביזם החברתי - שיקוף חוסן, העצמה, סולידריות, מעורבות ואכפתיות.

התנדבות ונתינה - מפתח להעצמת אוכלוסיות בסיכון

השפעה על חיי האחר מתוך עשייה אישית היא כלי מוביל המאפשר למתנדב העצמה ולמידה, וכלי טיפולי המחזק מגוון אוכלוסיות. הקמת מרכז הון חברתי צעיר, שבבסיסו מרכיבי הנתינה והעשייה, יכול לשמש כזרז המוביל לפיתוח שירותים על ידי כפר הנוער או הפנימייה ולאיכות חיים עבור כלל אוכלוסיית האזור.

פרוגרמה חברתית המקדמת סולידריות ועשייה חברתית

מרכז הון חברתי צעיר משקף שירות עדכני, שפה חדשה של שירותי הציבור העומדים על סדר היום. לא עוד כל שירות בנפרד על בסיס שירותי היסוד המוכרים, אלא מרכז המשקף פרוגרמה חדשה, שילוב בין מגזרי (עסקי, ציבורי ושלישי), בין דורי, עיסוק (ולאו דווקא תעסוקה) וכד'. אלה מונחים חדשים אשר במשולב יכולים ליצור מטריית שירות חברתית עדכנית המקשרת בין סדר היום של השותפים לבין סדר היום החברתי והאזרחי העדכני.

הידעת שבשכונת

- הארלם הנוער בסיכון
- היווה את המנוף
- להתחדשות המרחב
- השכונתי כולו? הישור

קבוצת בני נוער המתנדבים במסגרת שנת שירות של תנועת הצופים בכפר הנוער ויצו הדסים [קישור](#)

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

חוגגים כל שנה ביחד

חגיגה **שנתית קבועה** סביב חג קיים ומוכר או חג ייחודי שיפותח במשותף על ידי בני הנוער בהתאמה להווי, למרחב ולמורשת של המקום. מדי שנה תתקיים חגיגה כוללת של הנוער באזור, **המשלבת בין כל בני הנוער במרחב המקומי** לבין נוער הפנימיה או כפר הנוער, תוך יצירת **מסורת** של טקס, חוויה תרבותית, ערכית, סביבתית וכד'. חשוב שהאירוע יבנה על בסיס **ועדה מארגנת משותפת**, אשר תעבוד לאורך השנה על הכנה, שיווק, ארגון ותכנים.

לתשומת לב...

החגים - נקודת ציון מתברת

חגים מהווים נקודת ציון בזמן ובמרחב, אשר משנה את מקצב החיים ומציינת אירוע משמעותי המשפיע על תחושת השייכות וה'ביחד' או לחלופין תחושת הניכור וה'לחוד'. חגיגת חג קיים, או 'חדש' וייחודי במשותף הינה הזדמנות ליצירת מורשת משולבת וזיכרון מקומי משותף המלווה את השותפים לאורך זמן.

רצף והמשכיות - מוצר נדיר במציאות המשתנה

פיתוח מסורת של 'חגיגת חג' משותפת יכולה לפתח פלטפורמה של הכנה מתמשכת, פעילות מקדימה ובעיקר סוג של נקודת ציון לאורך השנה, זמן של 'וודאות' בו ידוע מה עומד להתרחש. בעידן של שינוי נקודת ציון יציבה במהלך השנה הינה חיונית וחשובה.

ההכנה לא פחות חשובה מהאירוע

הגדרת חגיגה שנתית קבועה יוצרת הזדמנות לעבודה משותפת בין בני הנוער. חשוב כי החגיגה וההכנות לקראתה יתפתחו כטקס, מסורת, הווי שיוגדר במשותף וישמש כהזדמנות לעבודה משותפת לאורך כל השנה.

'החג של החגים' מתקיים בחיפה משנת 1993 כחג ייחודי המחבר את חגי שלושת הדתות - היהדות, הנצרות והאסלאם, במטרה לקדם ולטפח את הסובלנות והכבוד ההדדי באמצעות תרבות ואמנות.

החג נחגג במסגרת פסטיבל כלל עירוני המתקיים על פני שלושה סופי שבוע, מדי שנה בחודש דצמבר, חוכה למבקרים מכל רחבי הארץ.

בכל שנה נבחר נושא מרכזי לפסטיבל, וסביבו יוצרים אמנים רבים מהארץ ומחו"ל. היצירות מוצגות במרחב הציבורי ובגלריות ברחבי העיר. [קישור](#)

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?...?

ככה זה אצלנו:

**מודמנים להעביר דוגמאות מהשטח -
תמונות / תרשימים / קישורים / ...**

Office@forumknp.org.il

קהילתי

פיסי

חינוכי
- טיפולי

עסקי
ויזמי

?...

פיסי

תפיסה

כל פנימייה וכפר נוער מהווים מרחב פיסי, סביבת חיים מלאה המשמשת למגורים, תעסוקה, לימודים ופנאי. המרחב הפיסי הזה ניתן **למינוף לטובת מגוון שותפויות** – החל מחשיפתו בפני תושבי האזור והעוברים ושבים לצורך היכרות, דרך שימוש במתקנים ואירוח פעילויות ומפגשים, ועד לפיתוח פיסי המשולב בתכנים חינוכיים משותפים, פעילות עסקית יזמית, שימוש בשטחים פתוחים וחקלאיים, תבנית נוף ייחודית, מבנים לשימור ועוד.

הרשות המקומית היא מרחב הפועל באופן מתמיד להובלת צמיחה, פיתוח, התחדשות והעלאת כוח המשיכה של המקום לתושביו – הנוכחיים והעתידיים. ולכן היא מחפשת באופן מתמיד אחר העשרת ההיצע המקומי, ההתרחשויות במרחב, שיפור הסביבה ומתן נראות לאיכות המקומית.

השותפות היא אחד הכלים המובילים לדחיפת הפיתוח הפיסי, העשרת ההיצע וההתרחשות במרחב הציבורי – לטובת כל הצדדים. זוהי הזדמנות למנף ולהרחיב את ההיצע, לשפר אותו ובכך **לחזק את תחושת השייכות לאזור ולהתקרב לאוכלוסייה המקומית.**

מעניין לחשוב שהנוער שגדל בעיר או במועצה האזורית קם בבוקר ורואה את **אותה תבנית נוף** שרואים מהפנימייה והכפר. אותם שמיים, מבנים, ריח, אוויר... הם ייקחו איתם לאורך חייהם את אותם זיכרונות מרחביים. זהו **בסיס ייחודי ביותר לפיתוח שותפויות.**

דוגמא מהארץ ומהעולם...

מהצר בית ספר למגרש משחקים

תכנית של עיריית ניו יורק שמטרתה הפיכת חצרות בתי ספר מחוץ לשעות הלימודים למגרשי משחקים לטובת כלל הקהילה. לתכנית נבחרו 290 אתרים, ופעולתה החלה בשנת 2007. התכנית היא חלק מתכנית קיימות כוללת לעיר ניו יורק (PlaNYC) המיועדת לאפשר לכל תושבי העיר נגישות במרחק של 10 דקות הליכה לפארקים עירוניים עד השנה 2030.

[קישור](#)

אחרי

לפני

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?...?

משער כניסה למרחב מזמין

לכל פנימייה וכפר נוער יש מרחב כניסה המהווה שער סגור וברוב המקרים בלתי מוכר לתושבים ולעובדים.

מומלץ לטפח את **מרחב הכניסה** לשער הפנימיה וכפר הנוער, להקפיד על ניקיון, גינון ופיתוח מתאים המשקפים את רוח המקום ומורשתו. ובכך ליצור סביבה אסתטית, נוחה וידידותית; להפוך את השער לרחבת כניסה מזמינה. **המספקת נראות ושקיפות לאיכות המקום והאזור.**

זוהי תשתית המאפשרת לפתוח את השער מדי פעם, ולהזמין למקום את קהילת האזור לפעילות חברתית, אמנותית, תרבותית או להתכנסות ושיח סביב נושאים רלבנטיים.

כך נוצר **מרחב ציבורי חדש**, אטרקטיבי – ממנו נהנים כולם.

לתשומת לב...

מיתוג אזורי באמצעות שערי הכניסה

מועצות אזוריות נוטות בשנים האחרונות לשים דגש רב על נראות הכניסה ליישובים – משקיעות בשילוט המחדד את הייחודיות של כל ישוב ובו זמנית בעל 'קו אחיד' המשקף שייכות וזהות אזורית. חשוב ביותר לראות בשער 'חלון ראווה' של הפנימה וכפר הנוער – לטובת החיים בו כמו גם העוברים והקהילה האזורית.

המרחב הציבורי - נכס מבוקש

המרחב הציבורי מהווה מפתח למפגשים, יצירת שיח חברתי, פעילויות ואיכות חיים. אין סוף לצרכים בפעילות ובהתרחשויות במרחב הציבורי. יצירת מרחב ציבורי חדש, מעניין, מסקרן ואטרקטיבי הוא ערך מוסף מרכזי המתחבר לסדר היום של כל רשות מקומית.

מתן חשיבות לרושם הראשוני...

מוסדות חינוך נוטים להסתגר, על אחת כמה וכמה פנימיות וכפרי נוער. קשה מאד לראות ולהבחין באיכות החינוכית המתרחשת בפנים מן החוץ. השער הוא המקום ראשון בו מתקיים מפגש בין תושבי החוץ לבין תושבי המקום. מן הראוי לתת עליו את הדעת.

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?...?

ד.מ.ר. תכנון ופיתוח

שילוט אזורי של מועצה מקומית עמק המעינות, המוצב ברחבי המועצה, בכניסות ליישובים ולאתרים המרכזיים ויוצר נראות וזהות אזורית – הזדמנות לשלב את כפרי הנוער והפנימיות באמצעות שילוט אחיד.

נהנים ממשאבי המקום - בונים לכולם

לכל פנימייה וכפר נוער יש מתקנים, אולמות ספורט, אודיטוריום, מרחבים פתוחים, שטחי גינון, בעלי חיים וכד'.

כל מתקן וכל מרכיב שקיים בפנימייה או בכפר הנוער שהם בעלי רלבנטיות לקהילה מחוצה לו, יכולים לשמש **מנוף לשותפות** מתאימה.

באופן דומה, גם לרשות המקומית מגוון של מתקנים ומבני ציבור היכולים לעמוד לרשות כפרי הנוער והפנימיות, כחלק בלתי נפרד מן האוכלוסייה האזורית.

שיתוף ועירוב שימושים וקהלים במתקנים מאפשר לכל צד להשתמש בהיצע הקיים והזמין לו ולקדם באמצעותו יחסי שותפות.

לתשומת לב...

שימוש מיטבי כמענה לצורך מרכזי

מתקנים ציבוריים נמצאים תמיד במחסור. אלה מוקדים שהקמתם כרוכה בתהליכים ארוכי טווח של תכנון ופיתוח ובתקציבים גדולים אשר בדרך כלל קשה להשיגם. ההיצע האזורי נדרש לשמש בדפוסים מיטביים את כלל החיים במקום ולשפר את איכות חייהם. עירוב קהלי היעד הוא אחת הדרכים לקדם שימוש מיטבי.

מבני הציבור - מעודדים מפגשים חברתיים

מבני ציבור מהווים אינטגרטור מוביל במארג החברתי. יש מקום לבחון כיצד יוצרים בהם שיתוף בשימוש בין מגוון קהילות הנוער באזור – כל אחת בנפרד על פי צרכיה, ובו זמנית, לבחון הזדמנויות למפגשים מתאימים: משחקי ליגה, תחרויות, אירועים חגיגיים ביחד וכד'. מבני הציבור נועדו לעודד מפגשים חברתיים מסוג זה.

שימוש משותף במתקנים ככלי ניהולי ומנוף כלכלי

שימוש מעורב במתקנים קיימים מהווה כלי ניהול המשקף איגום משאבים ויעילות ובו זמנית יכול לשמש כמנוף כלכלי צומח ומצמיח יזמות (למשל: פינת חי המעודדת תירות, יריד תוצרת המקום וכד'). שימוש משותף במתקנים הינו מהלך מורכב המחייב התארגנות ניהולית מתאימה, ולכן חשוב להיערך מראש, להכין תכנית פעולה, להגדיר אבני דרך ולהתקדם בשלבים.

גן קהילתי

מגרש ספורט

תוכנית אתר

הצעה להסבת גגות גני הילדים בבת-ים לשימוש ציבורי, לכדי יצירת רשת עירונית לגנים ציבוריים פתוחים.

[קישור](#)

קהילתי

פיסי

חינוכי טיפולי

עסקי יזמי

?...?

פיסי

ככה זה אצלנו:

**מודמנים להעביר דוגמאות מהשטח -
תמונות / תרשימים / קישורים / ...**

Office@forumknp.org.il

קהילתי

פיסי

חינוכי
- טיפולי

עסקי
ויזמי

?...

תפיסה

החינוך מהווה מנוף **לאיכות המקומית הכוללת**. יש אומרים שחינוך אף מוביל צמיחה מקומית. כיום יש נטייה לראות בכפרי הנוער ובפנימיות מוקד חינוך חיצוני למרחב המקומי ולאיכויותיו. מימוש **הידע** החינוכי, החברתי, הסביבתי והניהולי של הפנימיה וכפר הנוער, בשילוב עם החינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי של המרחב המקומי יכולים ליצור **מרחבי ידע חינוכי** חדשניים, ייחודיים ובעיקר להוביל למסר ערכי המעיד על קבלה, הכלה, וערבות הדדית. יצירת קישורים וזיקות מקצועיות, מו"פ חינוכי, פרויקטים המשלבים בין מערך החינוך המקומי לבין מערך החינוך והטיפול של הפנימיה וכפר הנוער יכולים להוביל **לאיכויות חינוך כמו גם לאיכויות קהילתיות וחברתיות עבור כלל המרחב**. שיטות טיפול והתערבות המתפתחות כיום בפנימיות ובכפרי הנוער כמו גם במערכות החינוך יכולות להוביל לפרויקטים של מניעה ולמהלכים קהילתיים – אשר נדרשים ביותר כיום בכל חברה וקהילה.

דוגמא מהארץ ומהעולם...

הארץ - החינוך כמוביל התחדשות עירונית כוללת

שכונת הארלם בניו יורק הייתה בתהליכי הדרדרות כוללים במשך שנים רבות. ארגון HCZ (Harlem Children's Zone) החל בתחילת שנות ה-90 בפעילות בשכונה, שכללה טיפול כולל בבלוק אחד בכל פעם באמצעות מגוון כלים המספקים מענה לכלל צרכי התושבים. זאת לצד הקמת בית ספר ייחודי ואיכותי עבור ילדי השכונה. הפעילות התרחבה והתפתחה והובילה בהדרגה להתחדשות וצמיחה מקומית כוללת. לקריאה נוספת מומלץ להיכנס לקישור

Harlem Children's Zone Promise Academy Charter School and Community Center

קהילתי

פיסי

חינוכי - טיפולי

עסקי ויזמי

?...?

אה בוגר

פרויקט **חונכות** המפגיש בין בני הנוער המקומיים לבין בני הנוער של הפנימייה/ הכפר, במסגרת מאורגנת המאפשרת **יצירת קשרים ולמידה בין אישית**. חשוב למצב את הפרויקט כייחודי ואיכותי, כך שהמשתתפים בו, משני הצדדים, יבחרו בקפידה וייהנו ממגוון פעילויות אטרקטיביות, הפותחות בפניהם אפשרות ללמידה, התנסות וחוויה מאתגרת ומעצימה. הבסיס לפרויקט הוא כמובן **המפגשים האישיים** בין חונך לחניך וההיכרות הנוצרת באמצעותם, המאפשרת לכל צד לגלות עולם ואדם.

לתשומת לב...

העצמה הדדית

שילוב ושיתוף בין מגוון אוכלוסיות פותח הזדמנויות של קבלה ונתינה עבור כל הצדדים. במסגרת פרויקט מסוג זה חשוב לאפשר לכל אחד מהצדדים לבטא את יכולותיו ולהעניק מעצמו לאחר, כל אחד בדרכו.

דמות והזדמנות

פרויקטים של חונכות למיניהם יוצרים הזדמנות של מפגש אחד על אחד. בעידן בו עיקר המפגשים הם וירטואליים או קבוצתיים, מעט מאד מפגשים מתרחשים בקנה מידה אנושי, אישי פרטי.

הדרכה והנחיה לכל הצדדים - לחוד וביחד

חשוב לשלב בפרויקט מסוג זה אפשרות להנחיה, הדרכה ולמידה. זהו מהלך אשר נדרש להיתפס ככולל ומערכתי, אשר פותח הזדמנות להדריך ולהשפיע על בני הנוער בכללם – המדריכים והחניכים, לתת להם ידע וכלים, ולאפשר שיח אישי וקבוצתי – ביחד ולחוד. זוהי הזדמנות טיפולית, חינוכית ומעשית.

פרי"ח הוא פרויקט חונכות ארצי המערב סטודנטים בפעילות של חונכות לילדים הזקוקים לעזרה לימודית ורגשית. מדי שנה משתתפים בפרויקט כ- 20% מכלל הסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל המקבלים בתמורה לפעילותם מלגת לימודים חלקית. **קישור**

הידעת? מחקרים מראים שמשתתפים בתכניות חונכות, חונכים וחניכים כאחד, הם לעיתים קרובות בעלי הערכה עצמית גבוהה יותר! קישור

קהילתי

פיסי

חינוכי - טיפולי

עסקי ויזמי

?...?

היכרות עם 'החוויה החקלאית'

מינוף העשייה החקלאית המתקיימת בכפרי הנוער והפנימיות על ידי יצירת פעילות **החושפת** את 'החוויה החקלאית' בפני תושבי הסביבה, בדגש על הילדים ובני הנוער. 'חוויה חקלאית' יכולה להתקיים סביב עבודת אדמה לסוגיה, טיפול בבעלי חיים, ואף **היכרות ולמידה** של השטחים הפתוחים והטבע המתקיים בהם. גם כפרי נוער ופנימיות שלא עוסקים בחקלאות כחלק מהשגרה, יכולים למנף את השטחים שסביבם כדי להציע פעילות בנושא.

לתשומת לב...

קיימות ושורשים בקרקע...

החברה העכשווית הולכת והופכת עירונית, מקוונת, מהירה ולעיתים אף מנוכרת. הביקוש ל'עבודת כפיים', נגיעה בקרקע, הכרות וגישה לטבע, לחקלאות, לצומח ולחי הולכת ונעשית מבוקשת. יש כאן הזדמנות לספק מענה לביקוש ולענות על צורך קיים ורלבנטי.

עבודת כפיים - הזדמנות ללמידה אחרת

ידוע כי כל התנסות ממשית, עבודה מעשית, עשייה – פותחים הזדמנות ללמידה מסוג ההולך והופך לנדיר בחברה העכשווית. חשוב לשלב בתוך העשייה החקלאית לימוד ממגוון תחומי ידע - תנ"ך, ספרות, בוטניקה, ביולוגיה, פיסיקה, מתמטיקה וכד'.

חקלאות - היום יותר מתמיד

החקלאות היום הינה נחלתם של בודדים. החברה הולכת והופכת עירונית והתוצרת החקלאית הינה פועל יוצא של מעט חקלאים המייצרים את המזון עבור החברה. הכרות והתנסות עם תהליך ייצור המזון לכל אורך השרשרת, מהווה הזדמנות להטמיע את היצרנות, התהליכיות, היזמות אורך הרוח וחוסר הוודאות – כחלק מחוויית העשייה, הלמידה והפעילות.

החוויה החקלאית ברמת גן המקיימת פעילות עבור ילדי בית הספר בעיר. כוללת גן ירק, גינת תבלינים, מטע, מכורת דבש, פינת חי וגינת פרחים. [קישור](#)

פסטיבל אדם אדמה – הכפר בא לעיר פסטיבל ייחודי שנערך בכיכר הבין בת"א, ביוזמת עמותת 'שנת השבע' במטרה לקדם את ערכיה היפים של שנת השמיטה לכלל הציבור. [קישור](#)

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי -עסקי
ויזמי

?...

המאסטרו המקומי - למידה אחרת

גיוס בעלי ידע, ניסיון, יכולות מקצועיות, אמנותיות, תרבותיות מהמקום לצרף לעבודתם ילד/ קבוצה מהפנימייה או כפר הנוער, כ'מתמחה אישי'. זוהי הזדמנות לפתוח את האפשרות לבעלי עניין לחנוך ילדים ובני נוער, ובו זמנית לחשוף ולהטמיע את תרבות העשייה של המקום והווייתו בקרב בני הפנימייה וכפר הנוער, לאפשר להם למידה מתוך חוויה אישית, אנושית, בשיטות של פעם' – להיות יחד בבית העסק, ללמוד את הטכניקה, להתנסות בשטח עם בעלי מקצוע, ידע וניסיון.

לתשומת לב...

למידה מתוך התנסות

המציאות העכשווית מעודדת שימוש במגוון אמצעי טכנולוגיה חינוכיים, ומפנה יותר ויותר זמן ללמידה מקוונת, ממוחשבת, טכנית וטכנולוגית. האפשרות להתנסות מעשית, המבוססת על למידה אישית ישירות מבעל מקצוע, המציע לחלוק את ניסיונו ומעונין להעביר את אמנותו מדור לדור פותחת הזדמנות לחוויית למידה אחרת ונדירה.

גישה למגוון תחומי ידע

בכל מקום וקהילה ישנם מגוון אנשי מקצוע במגוון תחומי ידע. התמחות של בני נוער בקרב אנשי מקצוע תחשוף בפניהם שלל תחומי ידע מקצועי ומעשי אשר אינם כלולים בתכנית לימודים ואינם מהווים חלק מלמידה הפורמאלית. העשרה ייחודית!

נוכחות אישית - דמות מנחה

למידה ממאסטרו הייתה תמיד מרכיב מוביל בתהליכי העברת ידע מדור לדור. אנשי המקצוע והאמנויות כמו גם הילדים, חסרים היום את המגע האישי בהעברת כישורים, מיומנויות, ניסיון, התנסות וחוויה. שותפות שכזו יכולה לספק צורך זה לשני הצדדים.

משה פורת, איש היי-טק ויוזם המקומי, יחד עם בני נוער מתיכון מו"ר, הקימו את קבוצת הנוער MTC לפיתוח ועידוד יזמות טכנולוגית בקרב בני נוער במודיעין והסביבה.

[קישור](#)

קהילתי

פיסי

חינוכי - טיפולי

עסקי ויזמי

?...?

קהילתי

פיסי

חינוכי
טיפולי

עסקי
ויזמי

?

היזמות חוצה גבולות, וכיום מהווה את **המנוע המוביל** לקשרים בינלאומיים, לאומיים מקומיים ובין אישיים. זוהי **המקפצה** לשותפויות במציאות העכשווית.

עסקי - יזמי

תפיסה

דוגמא מהארץ ומהעולם...

Tomorrow Israel

ארגון חדש יחסית, שהוקם בינואר 2014, אשר מטרתו להעניק לבני הנוער בישראל אפשרות להיכנס לעולם היזמות ולעודד אותם להביא לידי מימוש את שאיפותיהם. מטרת העל של הארגון היא לעודד מצוינות והצטיינות בכל תחומי החיים, ולשמש דוגמה אישית למנהיגי דור המחר שיוביל את ישראל לעתיד טוב יותר. הארגון מקדם ומסייע בפיתוח יזמות ויזמות ומציע סביבת התפתחות אישית ומקצועית במפגשים ובפעילות אינטרנטית שוטפת.

[קישור לעמוד הפייסבוק של הקבוצה](#)

יזמות היא **State of Mind**, גישה אקטיבית לחיים לפיה 'הכדור במגרש שלנו' ולכן כדי לקדם ולהשיג מטרות עלינו ליזום, להוביל, לחשוב אחרת, לזהות הזדמנויות ולדעת איך להפוך מכשולים ובעיות למנופים ומקפצות.

התפיסה היזמית מותאמת מאוד למציאות העכשווית, המתאפיינת בשינויים מהירים, קיצור מרחקים, גישה וחשיפה בפני מגוון קהלים ואינספור אפשרויות רחבות היקף. בשל כל אלה, יזמות היא **כלי לחיים** ולכן ההתנסות בה ובדפוסים המרכיבים אותה היא חיונית ובעלת השפעה משמעותית.

בני נוער, המורגלים במסגרות מוסדרות, הנחייה ופעילות בגבולות ברורים, יכולים לקבל השראה רבה מהשתתפות והתנסות בפעילות יזמית, הפותחת בפניהם **הזדמנות להביא משהו משלהם, לבטא את עצמם ולבחון לאן הרעיונות והיזמות שלהם יכולים להגיע**. למקום ולקהילה נשאר רק להרוויח מהיצירתיות והתוצרים שיכולים להתקבל...

ד.מ.ר | ד.מ.ר

כפרי הנוער והפנימיית < > הרשות המקומית | זיקות, קשרים ושותפויות

יריד תוצרת מקומית

כפר הנוער או הפנימייה יספקו תשתית למיתוג ושיווק תוצרת האזור: מהכפר והפנימייה וכן מהעסקים במרחב. התוצרת המקומית הינה אחד המנופים ליצירת זהות מקומית, שייכות וגאווה. תפיסת הקיימות הופכת את התוצרת המקומית למוצר מבוקש – והחבירה בין ההזדמנות למעורבות ושייכות חברתית, יזמות עסקית ותוצרת מבוקשת – יוצרת הזדמנות לשותפות מתאימה לכל.

הפעילות תתבצע במתחם מתאים בשטח (בכפר, בפנימייה או בכיכר העיר...) על מנת לאפשר חשיפה מרבית והצלחה תפעולית ושיווקית **בניהול משותף**

לתשומת לב...

תוצרת מקומית = כלכלה מקומית

חשיפה ושיווק תוצרת האזור הינם מהלך חיוני ומרכזי לחיזוק הכלכלה המקומית וליצירת מיתוג ותדמית כוללת. מכאן, שאירוע מסוג זה נדרש להכנה שיווקית, אשר תמשוך מגוון קהלי יעד מהאזור, העיר, הישוב ומחוצה להם – כחלק מחוויה כלכלית-חברתית משולבת.

תוצרת זה כל מיני...

צריך לזכור שתוצרת האזור כוללת מגוון רחב של 'מוצרים': החל מחינוך, תרבות, אמנות, פנאי, סיפורים, אתרים ועוד. כל אלה מהווים במשולב את תוצרת האזור ושילוב ביניהם הוא זה שמעניק לחוויה ייחודיות ואטרקטיביות.

מסיבה זו חשוב שיריד תוצרת האזור יכלול מגוון מוצרים ותוצרים ובעיקר – תוצרים חברתיים, סביבתיים, יזמיים וייחודיים. ולא לשכוח שאוכל תמיד עושה את זה... מספר את הסיפור המקומי, התרבות המקומית ופותח לבבות.

ליד התוצרת המקומית - המון הזדמנויות!

יריד תוצרת מקומית מחייב עבודת הכנה משמעותית מרמת הארגון, השיווק וההערכות ועד רמת הקמת הדוכנים, השילוט, וכד'. כל אלה הם פתח לפעולות נלוות, משלימות, אשר מספקות מקום אין סופי ליזמות קטנה וצעירה, התנסות, תעסוקה ועוד...

קהילתי

פיסי

חינוכי טיפולי

עסקי יזמי

?...?

אירוע המתקיים ביוזמת זמן גליל מערבי - עמותה המאגדת בעלי עסקי תיירות בגליל המערבי במטרה לקדם את התיירות במרחב בדגש על קולינריה, תוצרת מקומית ובעלי מלאכה, תוך שיתוף פעולה ויצירת הזדמנויות למפגשים בלתי אמצעיים עם היוצרים והאזור. **קישור**

הידעת? מהלך החושף את תוצרת האזור, על מגוון מרכיביה (מזון, תרבות, אמנות, יצירה וכד') בפני הציבור והשוק הפתוח יכול להתאים לעיר ולכפר - והניסיון מוכיח כי הוא מבוקש בכל מקום.

יזמות צעירה משותפת

הקמת מסגרת ייחודית ללימודי יזמות בה ישתתפו תלמידים נבחרים מכפר הנוער/ הפנימייה ומקרב ילדי האזור – שילוב שיפגיש עולמות תוכן שונים ויהווה, מעבר להיכרות והחיבור הבינאישי, **בסיס למו"פ צעיר, פיתוח יצירתי, מקורי וחדשני.**

המטרה השנתית של 'כיתת היזמות' תהיה לפתח **מיזם משותף** ואף למצוא לו שותף מתאים מקרב אחד העסקים המקומיים (השתתפות תקציבית) כדי להוביל אותו יחד לכדי מימוש והצלחה. פעילות זו, המשלבת למידה תיאורטית ומעשית, תוכל להוות **תשתית לחיבור מתמשך** בין ילדי האזור לילדי כפר הנוער/ הפנימייה.

לתשומת לב...

התנסות אמיתית - למידה משמעותית!

חשוב שהמיזם המשותף עליו יעבדו התלמידים לאורך השנה יקודם כמיזם אמיתי לכל דבר ועניין, במטרה שיפעל ויתפקד גם מעבר למסגרת הפעילות. ההתייחסות למיזם כפרויקט המתקיים מעבר למסגרת הלימודית ישפיע על רצינות העבודה ומידת ההשקעה, ויוכל לדחוף את התלמידים לעשייה ברמה אחרת.

הזדמנות להעשרה ברמה גבוהה

תחום היזמות מספק מצע ללמידה רב תחומית ומגוונת – החל מכישורי ניהול, דרך מיומנויות טכנולוגיות מעולם ההיי-טק ועד כלי שיווק, פרסום ומדיה. כדאי לשלב תכנים אלה ועוד בתכנית הלימודים, ואף להעביר אותם בכלים שבדרך כלל לא פוגשים במערכת החינוך – מרצים מ'השטח', סיורים בחברות וארגונים וכד'.

ערך מוסף למקום

המיזמים שיפותחו במסגרת התכנית יכולים להיות מותאמים ולשרת את צרכי המקום – דבר שיעצים את הערך המוסף של התכנית ויאפשר לה להיות כלי למינוף מקומי.

יזמים צעירים ישראל (JA-YE Israel)

ארגון המפעיל ברחבי הארץ מספר תכניות לעידוד וטיפוח יזמות בקרב צעירים בני 15-16 מבתי ספר ומסגרות חינוכיות נוספות בכל המגזרים שבאוקלוסייה. בדירקטוריון הארגון חברים אנשי אקדמיה ועסקים מהמובילים בישראל. הארגון חבר מן המניין בארגון הגג הבינלאומי, Junior Achievement Worldwide בו חברות כ- 120 מדינות ברחבי העולם.

[קישור](#)

קהילתי

פיסי

חינוכי טיפולי -

עסקי ויזמי

?...?

יחידה לשיווק חברתי

הפנימיה או הכפר, במשותף עם הרשות המקומית יקימו יחידה לשיווק חברתי של העיר, הישוב, האזור. זהו מודל חדשני, המשקף את התפיסה העכשווית המעמידה במרכז את העשייה החברתית כנכס – שחיוני לשוק, לחשוף, לתת לו נראות וערך. רשויות כמו גם פנימיות וכפרי נוער נדרשים לעשייה שיווקית. זוהי ההזדמנות לפתח את היכולות, לקדם במשותף מתודולוגיה מתאימה לשיווק חברתי, טכנולוגיות עדכניות למזיות השונות, ולהתניע שיווק חברתי ממקום משותף. זהו מהלך חדשני בכל קנה מידה.

לתשומת לב...

יזמות היא תרבות

כלכלה מקומית אינה רק מהלך כלכלי, היא בראש וראשונה תרבות, הוויה, אורח חיים ודפוס חשיבה. ולכן שיווק חברתי הוא אתגר מוביל ונדרש בחברה העכשווית. חיבור יזמי-שיווקי-חברתי בין כפרי הנוער והפנימיות, המהווים אוכלוסייה בלתי מוכרת, מסקרנת, אחרת, לבין הממשל המקומי – מהווה בפני עצמו חלק מעיצוב תרבות הכלכלה המקומית ומשקף אמירה משמעותית.

שיווק חברתי - אתגר בגדול

כניסה לתחום השיווק החברתי תעמיד את השותפות במקום רלבנטי ומעניין. מומלץ לשקול לקיים כנס בקנה מידה לאומי ובינלאומי, לאחר השקעה, פיתוח והתנעת הנושא. זהו מהלך אטרקטיבי לכל!

שותפות מעניינת - פוטנציאל להתרחב....

עם הובלת הרעיון והתנעתו מומלץ לשקול קישור עם אקדמיה, אנשי מקצוע, חברות עסקיות ומסחריות אשר יתנו נראות למהלך מתחילתו. מהלכי שיווק ברשת פתוחה הם שם המשחק כיום, ועשויים לגייס אין סוף בעלי עניין.

הידעת? מוצרים חברתיים

הם המוצרים אשר כיום עומדים בבסיסה של הכלכלה החברתית, וצמיחה של איכות מקומית. שיווק מוצרים חברתיים מהווה כיום אתגר מוביל...

התכנית "בריאבריבוע" פותחה במטרה לעודד בני נוער בתיכונים, לאימוץ הרגלים בריאים והפיכתם לשגרירים של בריאות בבתי הספר.

במסגרת התכנית, מגויסים תלמידי כיתות י' בתיכונים, במסגרת פרויקט "מחויבות אישית" והופכים ל"מנהיגי בריאות" בבתי הספר שלהם.

התכנית הינה יוזמה של עמותת "עתידי" (עמותת הדיאטנים והתזונאים בישראל) ומשרד החינוך ושותפות לה רשויות מקומיות שונות.

[קישור](#)

קהילתי

פיסי

חינוכי טיפולי

עסקי יזמי

?...?

לסיכום... טיפים ונקודות קטנות למחשבה

את ההתרשטות הקהילתית...
מתאימים לעצמנו

קהילתיות מפורשת בכל מקום בהתאם לאופי, הווייה, תרבות, סדר היום... זאת ההזדמנות שלנו להגדיר את משמעות הקהילתיות שחשובה ומתאימה, וממנה לצאת להובלת התהליך ולקדם את השותפות.

משתלבים בפורומים הנכונים

מבררים האם הרשות מקדמת תכניות רלבנטיות משמעותיות ומבקשים להשתלב בוועדת ההיגוי, בצוות המלווה, בוועדת העבודה וכד'. זהו מהלך חשוב ומרכזי אשר ישלב את הכפר והפנימיה בליבת התכנון והעשייה.

מפעילים את היצירתיות והדמיון...

אפשר 'להמציא' חגים ואירועים קהילתיים בהתאם למקום, לסדר היום, למועדים ייחודיים למרחב

לומדים את השותף לגע לפני

חשוב להכיר את הרשות ומאפייניה – מה עומד על סדר היום, מה מתוכנן, מה החזון וכד'. אולי אפשר להתלבש על מהלך קיים...? מומלץ ללמוד, למפות ולנתח את ההיצע והפעילות האזורית על מנת לבחון את ההזדמנויות לקידום שותפויות רלבנטיות

הזדמנות לתת נראות לאיכות החינוך והחברה במרחב

מתן נראות לאיכות החברה והחינוך במרחב הציבורי מהווה אתגר עמו מתמודדת כל רשות מקומית. מוסדות החינוך בכלל ומוסדות כדוגמת הפנימיות וכפרי הנוער בפרט יכולים להיות 'שחקנים' חדשניים המשקפים מסר ערכי חברתי – מוצר מבוקש בימינו. נראות לערכים אלה יכולה לקבל ביטוי בשילוט, תיירות, הכרות, חוויה אחרת ולא מוכרת, חיבור לשבילי אופניים וטיולים במרחב ועוד.

?

הידעת שכמעט לכל רשות או עירייה יש חג המיוחד לה? רוב מוקדי התיירות, האירועים הקהילתיים, מוקדי המשיכה הם 'סיפורי אותו המציאו על בסיס עוגן קטן של מציאות... ככה יוצרים הווייה וזיכרון מקומי.

ועוד משהו...?

קהילתי

פיסי

חינוכי - טיפולי

עסקי ויזמי

?...?

